

Reactie VGN, Actiz, GGZ op internetconsultatie "ONTWERPBESLUIT BOUWWERKEN LEEFOMGEVING"

Datum: 13 september 2016

De VGN, Actiz en GGZ-Nederland, de brancheorganisaties in resp. de gehandicaptenzorg, ouderenzorg en geestelijke gezondheidszorg, willen langs deze weg reageren op de internetconsultatie. Het is positief dat met dit ontwerpbesluit de regelgeving rond bouwwerken meer in samenhang is vormgegeven. Ook vinden wij het positief dat de omzetting van het bouwbesluit beleidsarm is vormgegeven.

Wij hebben met diverse organisaties afgestemd over de te geven reacties. Wij steunen de opmerkingen van het Platform Overleg Bouwregelgeving en van Brandweer Nederland. Ook attenderen we op de zinvolle en met name technische opmerkingen van o.a. de Carantegroep. In onze reactie beperken wij ons daarom tot drie punten die met name inzoomen op de brandveiligheid:

1. Risicogerichtheid en het gelijkwaardigheidsprincipe. De brancheorganisaties in de zorg zijn gestart met een programma rond brandveiligheid, 'Naar betere brandveiligheid in de zorg, NBBZ'. Dit programma is gestart naar aanleiding van enkele incidenten die duidelijk maakten dat het volgen van regels niet automatisch leidt tot een brandveilige situatie. De branches omarmen daarom de risico-gerichte benadering. Als we deze benadering vertalen naar de voorliggende AMvB, vraagt dat om ruimte voor gelijkwaardige oplossingen, zowel binnen instellingsgebouwen als ook in thuissituaties. Zorgorganisaties kiezen steeds vaker voor een alternatieve aanpak om brandveiligheid te kunnen realiseren. Deze ruimte voor alternatieve aanpak zouden wij graag in de voorliggende AMvB sterker verankerd willen hebben. Mocht een gelijkwaardige oplossing voor discussie zorgen met het bevoegd gezag, dan kan de Adviescommissie toepassing en gelijkwaardigheid bouwvoorschriften (over de toepassing van de technische bouwvoorschriften), de Commissie Koudijs, daarover uitspraken doen.
2. Verantwoordelijkheid voor brandveiligheid in thuissituaties. Het beleid 'zo lang mogelijk zelfstandig wonen' voor zorgvragers leidt tot een nieuw knelpunt, nl. de vraag wie in thuissituaties verantwoordelijk is voor het nemen van welke brandveiligheidsmaatregelen. De praktijk leert dat deze ontwikkeling van zelfstandig wonen knelt met de praktijk van brandveiligheid. Dit kan niet geheel in regelgeving opgelost worden, maar vraagt wel verdere beleidsmatige doordenking. Wij verwijzen hierin graag ook naar reacties vanuit de praktijk, waaronder de hierboven eerder genoemde reacties. Deze reacties bevelen we van harte aan, ook al zijn sommige reacties onderling niet eensluidend in de gekozen oplossingsrichting. Dat kan ook niet anders in dit veel besproken onderwerp, waarin eigen concrete situaties leidend zijn voor de geformuleerde reactie. Alle reacties bij elkaar pressen de wetgever om tot goed onderbouwde oplossingen te komen en de eigen rol – naast die van veldpartijen – te formuleren.
3. Knelpunten in de praktijk. Wij merken in de praktijk van onze zorgsectoren dat een aantal knelpunten steeds weer terugkeert in de discussies. Alle instellingen hebben 'last' van deze discussies. Het is in ons aller belang dat de voorliggende AMvB

daarover helderheid verschaft, ook hier onder het beding van mogelijk gelijkwaardige oplossingen. Het gaat met name om eisen die voortkomen uit de brandveiligheidsconcepten uit de jaren '90 van de vorige eeuw en die sindsdien ongewijzigd zijn gehandhaafd, terwijl de inzichten rond brandveiligheid en de technische mogelijkheden sindsdien behoorlijk zijn gewijzigd. We noemen de vijf meest knellende punten:

- a. Verplichting tot brandslanghaspels in zorginstellingen en zorgwoningen moet verdwijnen. Dit concept stamt uit de jaren negentig en is o.i. niet meer 'van deze tijd'. Ze worden niet gebruikt omdat ontruiming voorop staat, ze werken soms zelfs risicoverhogend omdat doorgangen open blijven. Bovendien leveren ze met betrekking tot legionellabeheer ontzettend veel nodeloos en kostenverhogend werk op.
- b. Zelfsluitende voordeuren (in woningen): de AMvB moet hierover geen centrale regels over opnemen. Het verplichtstellen kan onwenselijk en gevaarlijk zijn; mensen met lichamelijke beperkingen krijgen de deur niet meer open. En in situaties waarin zelfsluitende voordeuren juist wel zijn aan te bevelen, kunnen de uitvoerders dat zelf regelen. Hier moet meer maatwerk mogelijk zijn, mede in relatie tot de specifieke doelgroep en tot de kenmerken van het gebouw.
- c. Nooddeur mag geen schuifdeur zijn: de AMvB moet hierover geen regels opnemen. De praktijk laat zien dat er goede technische mogelijkheden zijn. En als het evident onwenselijk is dat de nooddeur schuift, dan regelen de uitvoerders een andere nooddeur.
- d. Wel of geen lift gebruiken tijdens brandalarm. Het niet gebruiken van liften blijkt met name bij seniorenwoningen tot een groot knelpunt te leiden: de mensen kunnen nergens meer naar toe, hoewel er brandalarm is. Een algemeen verbod is hier te knellend.
- e. Vraagstuk van de inspectiecertificaten. Dit punt blijkt keer op keer voor zorginstellingen een 'drama'. De brancheorganisaties zien graag dit punt in overleg met onze praktijkdeskundigen opgelost.

Tot slot

Als brancheorganisaties geven wij deze meer beleidsmatige reactie, inzoomend op de brandveiligheid (want veel brandveiligheidsregels vinden in het Bouwbesluit hun oorsprong). Zoals gezegd komen vanuit onze sectoren meerdere reacties op de internetconsultatie naar u toe. Veelal zijn dat inhoudelijke en technische reacties van onze veiligheidskundigen, die aanvullend zijn op onze beleidsmatige opmerkingen.

Met vriendelijke groet,

Namens de VGN: Frits Mul en Aart Bertijn
Namens Actiz: Lenard Markus en Paul van Aken
Namens GGZ-Nederland: Margreet Vroomen